

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Мошковська О. А., д-р екон. наук, професор, Гнатюк В. А., здобувач вищої освіти, Державний торговельно-економічний університет, м. Київ

Бухгалтерський облік є необхідною складовою сучасної економіки, що сприяє підприємствам, організаціям і урядовим структурам у проведенні обліку фінансових операцій та ухваленні результативних управлінських рішень. Кожна країна має свої власні норми та стандарти бухгалтерського обліку, які регулюються відповідним національним законодавством, а також міжнародними стандартами.

Великобританія має власну систему бухгалтерського обліку з численними особливостями та історичними коріннями. Історія формування, розвитку та вдосконалення бухгалтерського обліку у Великобританії налічує десятиліття. Засновники сучасного бухгалтерського обліку, такі як Френсіс Карні, Річард Діксон та інші, мали значний внесок у розвиток бухгалтерського обліку в країні. Велика Британія відзначається за використанням "подвійного бухгалтерського обліку", що був розроблений ще декілька століть тому. Підприємства та торговці використовували систему подвійної бухгалтерії ще в середньовіччі, де кожна транзакція була записана двічі: раз у колонці "дебет" і раз у колонці "кредит".

У 15-17 ст. були опубліковані перші бухгалтерські трактати та книги, в яких вперше формалізовано правила бухгалтерського обліку. У 19 ст. у Великобританії був впроваджений обов'язковий облік прибутку корпорацій, що призвело до збільшення зацікавленості у бухгалтерському обліку. Бухгалтери стали важливими постатями для підприємств, і вони відіграли ключову роль у розрахунку податкових зобов'язань та веденні фінансових записів відповідно податкового законодавства.

У другій половині 20 ст., в умовах зростаючої глобалізації та міжнародної торгівлі, з'явилася потреба у більшій уніфікації бухгалтерських стандартів. Велика Британія приєдналася до використання МСФЗ та інших міжнародних стандартів фінансової звітності, що сприяло зближенню її системи звітності зі світовими стандартами [1].

Говорячи про сучасний бухгалтерський облік Великобританії, варто зазначити, що тут використовується англо-американська (британо-американська) модель обліку, формування якої відбулось в більшій мірі за допомогою Великобританії, США та Нідерландів.

Система бухгалтерського обліку за англо-американською моделлю забезпечує необхідною інформацією кредиторів та інвесторів, орієнтуючись на їхні інформаційні запити та мінімізуючи втручання державних органів у процес обліку. Персонал управління зобов'язаний подавати звіти акціонерам з метою контролю за результативним використанням ресурсів. Саме ця обставина спрямовує фінансову звітність на задоволення інформаційних потреб кредиторів та інвесторів. Гнучкість англо-американської облікової системи є її важливою рисою, оскільки вона ґрунтується на ліберальному підході з

принципом "дозволено все, що не заборонено", також вона характеризується добре розвиненими фінансовими ринками [3]. Ця модель орієнтована на задоволення інтересів дрібних і середніх акціонерів-інвесторів. Додатковим фактором є наявність національних ринків і бірж цінних паперів, на яких багато компаній знаходять для себе додаткові джерела фінансування. Саме такий підхід до ведення обліку є характерним для Великобританії протягом довгого періоду і до теперішнього часу [2].

Щодо самої системи надання професійної освіти, що також розповсюджується на бухгалтерів та користувачів облікової інформації, то вона відповідає досить високим стандартам. Великобританія має найстаріші професійні бухгалтерські та аудиторські організації, створені ще в минулому столітті, наприклад: Асоціація дипломованих бухгалтерів, Інститут дипломованих бухгалтерів Шотландії, Інститут бухгалтерів-калькуляторів і бухгалтерів-керівників, Інститут дипломованих бухгалтерів Англії і Уельса, Присяжний інститут суспільних фінансів і обліку. Ці інституції мають багаторічний досвід у контролі бухгалтерського обліку та розробці національних бухгалтерських стандартів, над якими вони почали працювати ще до введення перших МСФО. Вони функціонують незалежно від будь-яких державних органів і активно працюють над розвитком звітності та методології обліку, а також над підготовкою фахівців у галузі аудиту. Крім того, у Великобританії розміщені головні офіси багатьох транснаціональних та мультинаціональних корпорацій [1].

Підсумовуючи, у професійних журналах Великобританії періодично з'являються статті, що розглядають можливі тенденції розвитку бухгалтерського обліку в 21 ст. У таких статтях виникають питання щодо збереження національних стандартів Великобританії або їх можливої заміни міжнародними стандартами. Хоча однозначної відповіді немає, проте статті підкреслюють необхідність, щоб Велика Британія відіграла більш важливу роль у процесі інтернаціоналізації бухгалтерського обліку. Вплив директив ЄС призвів до значних змін у зовнішньому вигляді і змісті бухгалтерських документів, які діють у Великобританії. Проте через неоднозначне тлумачення окремих принципів обліку, фактична бухгалтерська практика залишається однією з найбільш консервативних в Європі.

Список використаних джерел:

1. Лучко М. Р. Бухгалтерський облік в зарубіжних країнах : навч. посіб. / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько – 2016. – С. 231-235. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/16824>
2. В. В. Дергачова, Н. Є. Скоробогатова, Л. М. Шик. Облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. – Київ, 2011. – С. 12. URL: <http://bit.ly/2FvVle6>
3. Воронко Р. М. Облік у зарубіжних країнах. URL: <https://westudents.com.ua/glavy/7353-114-harakteristika-svtovih-modeleybuhgalterskogo-oblku.html>